Kirkon Ulkomaanavun lausunto eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaostolle

Kirkon Ulkomaanapu (KUA) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto aiheesta HE 123/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2019: kehitysyhteistyö.

Toiminnallinen tuloksellisuus – järjestöt ja koulutus

Talousarviossa todetaan, että Suomen rahallista panostusta keskitetään erityisesti niiden toimijoiden tueksi, jotka parhaiten edistävät Suomen painopisteitä.

Ulkoministeriön tilaaman ohjelmatuki-instrumentin evaluoinnin (2016-2017) mukaan ulkoministeriön ohjelmatukijärjestöjen[1] kehitysyhteistyö on tuloksellista ja kustannustehokasta. Lisäksi evaluoinnissa todetaan järjestöjen työn edistävän Suomen kehityspolitiikan painopisteitä ja suositellaan järjestöjen työn pitkäjänteistä tukemista.

Tästä huolimatta talousarviossa kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyön rahoitukseen esitetään 65 miljoonaa euroa vuodelle 2019 vuosien 2016-2018 tapaan, mikä on 49 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2015 ja näyttää vakiinnuttavan järjestöjen tuen 65 miljoonan tasolle. Tämä tarkoittaa sitä, että järjestöjen osuus kehitysyhteistyöstä jatkaa laskuaan ja putoaa alle seitsemän prosentin.

- **Huomioiden ulkoministeriön evaluoinnin tulokset ja suositukset, tulisi järjestöjen tuloksellisen työn edellytykset turvata ja rahoitustasoa uudelleen harkita jo vuoden 2019 osalta.**

Suomen kansainvälisen kehitysyhteistyön keskeisimpänä päämääränä on äärimmäisen köyhyyden poistaminen, köyhyyden ja eriarvoisuuden vähentäminen sekä ihmisoikeuksien toteutuminen. Koulutus on kestävän kehityksen kulmakivi nyt ja tulevaisuudessa. Koulutus on perusedellytys niin köyhyyden vähentämiselle, työpaikkojen luomiselle, talouskasvulle, tasa-arvolle, vakaille demokratioille kuin ilmastonmuutoksen torjumiselle. Yksikään Suomen neljästä kehityspolitiikan prioriteetista ei toteudu ilman koulutusta.

Suomalainen koulutusosaaminen tunnistetaan ja koulujärjestelmäämme arvostetaan maailmalla laajalti. Siksi Suomen kannattaa hyödyntää koulutusosaamistaan myös kehitysyhteistyössä. Kahdenvälisessä avussa Suomen koulutukseen suuntaama rahoituksen osuus kehitysyhteistyövaroista on pysynyt vaatimattomana. Vuosina 2006–2016 se on jäänyt 5-9 prosentin välille, ollen 30-55 miljoonaa euroa vuodessa. Koulutuksen roolin kasvattamiselle on suomalaisten vahva tuki: ulkoministeriön vuosittaisen kehitysyhteistyön mielipidemittauksen mukaan enemmistö vastaajista oli jälleen sitä mieltä, että Suomen kehityspolitiikassa tulisi keskittyä ensisijaisesti koulutuksen edistämiseen. Myös hiljattain julkaistussa raportissa "*Stepping Up Finland's Global Role in Education*" nostetaan esiin Suomen lisäarvo koulutusosaamisessa, joka on jäänyt hyödyntämättä kehitysyhteistyössä.

[1] Abilis, Crisis Management Initiative, Fida, Frikyrklig Samverkan, Kansainvälinen solidaarisuussäätiö, Kehitysyhteistyön Kattojärjestö KEPA, Kehitysyhteistyöjärjestöjen EU-yhdistys Kehys, KIOS, Kirkon Ulkomaanapu, Maailman luonnonsäätiö, Plan Suomi, Pelastakaa Lapset ry, Puolueiden kansainvälinen demokratiayhteistyö, Reilu kauppa, Siemenpuu, Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus, Suomen Lähetysseura, Suomen Pakolaisapu, Suomen punainen risti, Suomen World Vision, Taksvärkki ja Vammaiskumppanuus

PL 210 (Eteläranta 8)
00131 Helsinki
020 787 1200
kua.fi

- **Koulutus tulisi pikimmiten nostaa yhdeksi Suomen kehityspolitiikan kärkiteemaksi ja Suomen koulutukseen suuntaama kehitysyhteistyön rahoitus tulee nostaa 100 miljoonaan euroon/vuosi.**

Suomen kannettava kansainvälinen vastuunsa sitoumustensa mukaisesti: selkeä suunnitelma 0,7 –tavoitteelle

Suomi on kansainvälisesti sitoutunut ja hallitusohjelmaansa kirjannut nostavansa kehitysyhteistyön rahoitusosuuden 0,7 prosenttiin bruttokansantulosta ja ohjaamaan siitä 0,2 prosenttia vähiten kehittyneille maille, mikä myös hallituksen talousarvioesityksessä todetaan.

Sitoumuksista huolimatta hallituksen talousarvioesityksessä (HE 123/2018 vp) esitetään kehitysyhteistyöhön määrärahoiksi 0,41 prosenttia bruttokansantulosta. Kaikkein köyhimmille maille ohjattava kehitysyhteistyön osuuden arvioidaan olevan noin 0,14 prosentin bruttokansantulosta vuonna 2018.

Esitetyn kaltaisella politiikalla Suomi ei kanna kansainvälistä vastuutaan eikä toimi sitoumustensa mukaisesti.

- **Suomen tulisi laatia selkeä suunnitelma siitä, miten ja mihin mennessä 0,7 prosentin määrärahataso saavutetaan ja sitoutua sen toimeenpanoon.**

- **Lisäksi Suomen tulee varmistaa vähintään 0,2 prosentin tuki vähiten kehittyneille maille.**

Yksityisen sektorin instrumenttien ja kehitysmaihin kohdistuvan investointirahoituksen vahvistaminen

Kehitysmaiden yksityissektorin kehittäminen on tärkeää ja siihen pitää investoida.
Vuoteen 2030 mennessä 15—24 -vuotiaiden osuus maailman väestöstä kasvaa 7 %. Kasvu on nopeinta kehitysmaissa. Suunnan ratkaisee se, löytyykö nuorille toimeentuloa ja onko heillä tarvittavaa koulutusta. On hienoa, että Suomi osoittaa varoja kehitysmaiden investointien tukemiseen ja että Suomen maaohjelmissa korostetaan entistä vahvemmin työpaikkojen luomista yksityiselle sektorille. Sen ei kuitenkaan tulisi olla kilpaileva instrumentti varsinaisen kehitysyhteistyön kanssa. Molempia tarvitaan.

Positiivisten kehitysvaikutusten ja työpaikkojen luomisen näkökulmasta on tärkeää, että Suomen yksityissektorituki kohdistuu kehitysmaiden työvoiman ja yrittäjyyden kehittämiseen eikä sitä nähdä ainoastaan Suomen viennin näkökulmasta. On myös tärkeää huomioida pienet ja keskisuuret yritykset, jotka eivät vielä kiinnosta kaupallisia lainoittajia. Suomen etu ei saa koskaan olla ensisijainen vaan lähtökohtana tulee aina olla hyödynsaajat ja positiiviset kehitysvaikutukset.

Kirkon Ulkomaanavun puolesta lisätietoja antaa:
toiminnanjohtaja Jouni Hemberg p.050325 9579, jouni.hemberg@kirkonulkomaanapu.fi
vaikuttamistyön päällikkö Katri Suomi, p. 040 6351738, katri.suomi@kirkonulkomaanapu.fi

PL 210 (Eteläranta 8)
00131 Helsinki
020 787 1200
kua.fi